

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Égész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — " — "
Negyedévre 2 " — " — "
Egy hónapra 1 " — " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többeszer
hirdetéseknél azú szerinti jutányos áron vetetnek fel. Helyez-díj min-
den külön beiktatásért 20 kr

Sejtelem és Valóság.

Debreczen 1899. jan. 21.

Azt állítják az emberek, hogy a mikor valaki tanulmányozza az egyes jelenségek okait, előzményeit, erkölcsi és fizikai természetét s megvizsgálja az indító erőt, a mely bizonyos cél megvalósításáért mozgásba hozza az események előteremtésének összeműködő feltételeit, mint valamely gépezetet: a mikor valaki az ilyen megfigyelésekből következtetéseket von le, azt állítják, hogy akkor belekontárkodik az illető a gondviselés öröklékába: — jósol, jövendő, egyszóval olyan valamit cselekszik, a mihez embernek érteni nem is lehet, nem is szabad; — mert ha lehetne, akkor ezáltal az emberiség sorsát labdajáték tárgyává tennék... ha pedig jósolni, jövendőt szabad lenne, — ez a szabadság megferdítetné az ember hitét s a föld undok porába sülyesztené le a szeplőtelen ég fényköréből azt az «Eszményt» a melyet mi evvel a szóval fejezünk ki: «Isten!»

Ennek dacára még sem zárkozhatunk el némely esetekben az elől, hogy mindazon jelenségeknek a megfigyelésével — a melyek társadalmi és politikai közérkölciségünk existenciájára üdvösök vagy kárhuzatosak s a melyek úgy emberi, mint társadalmi és állami méltóságunkat és önézetünket érintik...

mindezen jelenségek megfigyelésével megszóllalni engedjük azt a lelkünkben munkálkodó titokzatos istenerőt, a mely tanulmányozván a dolgok és események természetét, nem elégszik meg a származás szülőokának felfedezésével, hanem következtet — okoskodik, jósol s reámutat a biztos kilátásba helyezett jövendő eseményekre s ezáltal föllekesit — tetekre buzdít vagy tartózkodásra int bennünket.

Előre látható volt — minden megszűbbmenő szellemi megerőtetés nélkül, hogy az az uralmi rendszer és az a politikai durvaság, mely a báró Bánffy miniszterelnök kormányzását az első percztől kezdve közmegebotránkozás tárgyává tette... következményeiben végzetessé válik és így milliók és milliók siratják és keserülnek meg egyetlen embernek a kibeszélhetetlen politikai ügyefogyottságát és elvetemültségét!!!

Mikor Báró Bánffy Dezső urat a korona megbizta a kabinet alakítással, már akkor előre látható volt, hogy Ausztria az alkotmányos élet továbbfolytatására nem képes; odaát a «Sógorok» tehát megnyitott az alkalom az alkotmány megsemmisítésére s az önkényuralom életbeléptetésére! De úgy látszik Bécsben ez nem volt elég, hanem azt a becstelen tyranizmust az egyöntetűség kedvéért Magyar-

országra is be akarták csempészni... meg kellett tehát semmisíteni itt is az alkotmányt s most meg kell fosztani ezt a politikai nemzetet alkotmányos szabadságának minden lehetőségétől s ki kell belőle ölni szebb jövőjének minden reményét, aztán rablánczot és kutyakorbácsot neki!

Az embernek megfagy ereiben a vér annak látására, hogy a bécsi kamarilla dögvészes politikai szándékának megvalósítására, közöttünk egész szemtelenül, magának bandát szervez.

Önézetes államférfi nem aljasulhat ilyesmire eszközül. De mindenütt van szemét és salak! Két ember közöttük is akadt — hazája ellen bűnös eszközül. Ez a két gyönyörű virágszál: Bánffy Dezső és Tisza Kálmán.

Vigyázzatok ti szerencsétlenek, a kik vakon követitek ezt a két gonosz lelket! ezek a nemzetet már idáig is olyan állapotba kergették, a melyből a kibontakozás — könnyen megeshetik, hogy ezer meg ezer önézetes polgár és becsületlen hazafi ártatlan vérének erőszakos kiontásába kerül.

Isten mentse meg hazánkat a vérfürdőtől! de inkább olyan vérfürdőt és irtó háborút kívánok nemzetemre, mely után megtisztul és visszazserzi elrabolt szabadságát, — semmint Ausztriával való aljas államközösséget, melyben a szabad-

Jótekonyság, sztrájk, népkönyha.

A Debreczen tárczája.

Debreczen, január 18.

Korunk és társadalmunk divatos betegsége, mert egyebnek nem nevezhető — a jótekonyság, mely már régén levetkezte magát az Isten ember ama magasztos kijelentését: »ne tudja a te balkezed, amit cselekszik jobb kezed.«

A gomba módra előálló jótekonysági egyesületek hivatásukat ma már nem csendben és a jótekonyság angyalának szymboluma alatt teljesítik, hanem harsogó trombita és dobzó mellett, mintha árverést rendeznének, ki ad többet.

A jótekonysági tények rendezőit, — tisztelet a kivételeknek, mert bár kevés a számuk ilyenek is vannak — nem vezeti az a nemes és a szív mélyén rejlő érzélem, mely kerüli a feltűnni vágyás látszatát, az ünnepeletést s jó teteményeinek külső kitüntetésekkel leendő jutalmaztatását.

A bibliai szegény asszony filléreivel ma már a gázdag és jóléthez szokott farizeusok tömege intézi a jótekonyság cselekedeteit, előre híresztelve, itt-itt, ilyen meg amolyan ünnepek közt, ezekkel meg amazokkal fogunk jót tenni, jöjjetek ünnepeletek, minket a jótekonyság angyalait, de az ünnepeletést díját otthon ne feledjétek, mert jóteteményeink keretét csak úgy aranyozhatjuk meg, ha ti áldoztok és külső csillogásainkhoz hozzá járultok.

A farizeusi elveknek a Jézusitaskodással párosításában mai társadalmunk ugynevezett jótekonny egyesületei mesteri művészettel bírnak. De nem csak ebben utólrhetetlenek, hanem abban is, hogy a jótekonny cselekedeteinek végrehajtásában maguknak vindikálva minden tért, abból protezsáló privilegiumot teremtenek maguknak s ezt éreztetik mind azokkal, a kik a nyomorban is felemelt fővel állanak és a talmi jöltevektől szánsalmat, könyörülelet s protekció útján megszavazott segédelmet sem nem kérnek, sem el nem fogadnak.

Társadalmunk mai jótekonnyája teljesen ellentéte annak a jócselekedeti gyakorlatnak amit a hit, a vallás, a maga szent tanaiban előír. Elvesztette symbolumát, el a nymbust, amely ez intében áll: ne tudja stb és a mely Jézus Krisztus tanaiban annyi fenséggel veszi e cselekedetet s annak eszközlőjét körül.

Oda van dobva, a hiúság, feltűnni vágyás és ünnepeletés után sovárgok zsugori kezébe, akik álszentekedő viselkedéseikkel, még az emberi kebel e legszentebb erényéből is kufár módra a saját énjök imádatát kovácsolták ki.

E mondás: tégy jót s az Isten is megáld, ma már oda módosult: tégy jót, ha ünnepelet alakja akarsz lenni annak a körnek, melyben élsz.

Az így elfajult jótekonny cselekedetek nagyon kevés erkölcsi eredményeket teremnek, sőt elmondhatjuk társadalmunk keb-

leben sok oly veszedelmes és társadalmi rendszerünk életét veszélyeztető ideáknak lettek előidézői, hogy maholnap a jótekonny köpenye alatt, a meg nem elélt, de kieligített igények oly követelményekkel lépnek fel, melyek alapján megingatják társadalmunk életét.

A szociálizmus ezer alakban ijesztő réme, melynek rendes előhírnöke a sztrájk, ha kissé mélyebben hatolunk a dolgok szétbontásába, gyökerét az ily hangos jócselekedetek dobzó melletti végrehajtásában találhatjuk meg. Hogy ezen allításunk minden merészsége dacára bizonyos alappal bír az ezer meg ezer példa körül felhozunk egyetlenegy mely csaknem mindennapos.

A munkás, a kinek 2—3 tagból álló családja otthon nélkülözések között él, heti keresményét pajtásaival elveri, ittas fejjel megy haza s mint a kinek már feje a szeszen kívüli, holmi világboldogító eszmékkal is tele van, kenyeret kérő gyermekeit és siránkozó nejét lehordja, sőt még kezét is emel rájuk. Az anya másnap karjaira veszi gyermekeit és elmegy valamelyik jótekonny cselekedeti vezetőjéhez s keserves zokogás közt elpanaszolja helyzetét, anélkül azonban, hogy uráról, aki oda juttatta — megemlékeznék. Panasza meghallgatásra lel és segélyt kap, melynek elköltése mellett szent lesz a béke a férj urammal. A férj okulva a példán, többször ismétli e cselekedetét, mert tudja, hogyha az egyik egyesület nem, majd a másik segítni fog családján.

ságnak minden falat kenyérét ezután is mint eddig, Ausztria kegyelméből úgy dobják oda a magyarnak, mint valami kutyának a csontot.

Példátlan erkölcsi alásülődés, valóságos bandita lélek kell hozzá, hogy holmi lekenyerezett tökfilkói a bécsi ármánynak, azt merjék hangoztatni, hogy a magyar nemzetnek az Ausztriától való függetlenséghez nincs joga!

De hát odáig süllyedtünk volna már, hogy ilyen gyalázatos hazugsággal is szabad közöttük némelyeknek a nemzet túrlmét végzetes próbára tenni?! Ha így haladunk, ma-holnap megérjük, hogy nem két politikai éllempártnak, hanem két életrehalálra fölfegyverezett ellenséges tábornak zászlója alá tömörít bennünket a végszükség... egyik tábor a tisztességes és becsületes emberek szent szövete, lesz a másik a világcsalók és aljas gazemberek elvetemült hada!

Az Istenért! Térjetelek magatokhoz, akik e nemzet sorsát intézitek! Hiszen csak nem kívánjátok tán, hogy ez a szerencsétlen nemzet a ti szép szeméitekért halomra gyilkolja egymást?

dr. Király Péter.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 20.

I.

A főrendiház ülése.

Érdeklődésben most a főrendiház ülései meghaladják a képviselőházét. Ott ugyanis a felirat volt napirendben s maga kezdte meg Széchenyi Imre gróf felirati javaslatának megokolását. Beszéde rövid, tömör és velős volt, sűrű megszokva a feliratot támogatók helyesléseitől. Erőteljesen hangoztatta, hogy

E felhozott példa követői igen sokan vannak, a kiknek tömegét a lelketlen igaztók téves ura vezeték éppen azok ellen, a kik velők jót tettek. Felmerül az a kérdés: mi dolgozunk s még sem tudunk megélni, hanem telik azoknak, a kik dobják oda a jót? Ha sejtik a családunkat, tartanak minket is. Nem dolgozunk, vagy ha azt akarják, hogy tőlük ne kerjünk összeget, meg a mi nekik van velünk, mert úgy is a mi véres verejtékünk-ből gyűjtötték, a mit most oly fönhangon adogatnak. Legyen vagyon-közösség, ha testvérek vagyunk az Urban, legyünk testvérek a vagyonban is.

Ime a kommunizmus csirájának első tápláléka, ime az ösvény, melyen haladva a sztrájk a munkás elem eme minden emberi érzést és társadalmi rendet felforrató eszméjének terebélyessé váló fája táplálékát nyeri.

De vegyünk fel egy más példát, nem a munkások hanem az uri osztály köréből.

A férjnek tekintélyes állása van, — mondjuk volt, s mint ilyen nagy labon élt. Gyermekai zongorát s nyelveket tanultak, az anya a zsurok egyik főszereplője. A férj hirtelen meghal, oda minden. Vagyon nincs, mert a nagy labon való életmód még az utolsó darab butort is dobra juttatta. A hitelezők kaptak is, nem is. A nő azonban megszokott életmódjával nem hagyhat fel, leányának zongora órára kell jarni, sőt a nyelvek tanulását sem hagyhatja félbe. De nincs miből! Már hogyné volna? Ott vannak a jótékonyági egyesületek, segítenek azok; «hazi szegény» címén tekintélyes összeget adnak neki. Hja! nem lehet elveszni hagyni, kinek zsúrjain annyit mulattak.

Vajjon jó vért szül-e ez azok előtt, a kiknek szemét nem lehet bekötni, p. o. a

törvényhozási felhatalmazás nélkül kormányozni nem lehet, és hogy mégis kormányoznak, az előbb-utóbb k a t a s z t r ó f á r a vezethet. A főrendiház tehát hagyományos és alkotmányos jogát gyakorolja, ha ebben a súlyos helyzetben felemeli szavát az alkotmány mellett és a koronához, az alkotmány legfőbb órához fordul orvoslás végett.

Bánffy válasza a töle megszokott színvonalon állott. Megint elmondotta, ismételve is, hogy nem tartja helyénvalónak most ezeket a dolgokat tárgyalni, mert esetleg zavarhatják a folyamatban levő béke (!) tárgyalásokat. Azt persze nem értette meg, hogy a független főrendek akciója éppen a béke érdekében indított meg! Azután sokat beszélt a koronáról.

És ő, a ki tervszerűen informálta a koronát ebben a súlyos válságban, természetesen kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, hogy oda más oldalról is jöhessen információ. Szerinte a főrendek hódolatleljes felirata nem más, mint a koronának bevonása a pártküldeimékbe!

A feliratot támogatók erős méltatlankodással fogadtak ezt a beszédet.

— Ez csűrös-csavarás! — hangozott föl egy hang.

További vitának helye nem léven, az elnök elrendelte a szavazást, és pedig az ellenzék kívánságára, névszerint.

A szavazás mindvégig érdekfeszítő volt. Nem az eredmény miatt, hiszen azt előre lehetett látni, hanem a személyek miatt.

A kormány többségének zöme a hivatalos tagokból és a kinevezettek közül telt ki. Mellette szavazott a főpapság is, a hercegprimással együtt, aki a beke megkötésének jóhiszeműen ellene szavazott a feliratról. (Hát biz ez váratlan volt.) Dr. S a m a s s a érsek és Szemerecsányi püspök az ellekzékkel szavaztak.

Lobkovitz és Jókai a kormány mellett szavaztak. A néppárt két vezére megosztott; Zichy Nándor a felirat mellett szavazott, Eszterházi Miklós Móríc az ellenzék mellett támogatta. (Mindenfélé eszélyesen eleget tettek!) Wekerle nem volt jelen.

tényleg nyomorban szenvedők előtt, a kiknek csak fillérek jutnak abból, a mit a társadalom tagjai az igazi nyomorban szenvedők számára összeraknak? Bizonyára nem, mert csak az a valódi jóselekedet, mely egyenlő mértékkel mér úgy Pálnak, mint Péternek.

Az ily jótétemények gyakorlása ad bátorságot egy-egy életében élő nőnek, vagy férfinak oly nyilatkozatra, minőt a napokban hallottunk: engem és családomat kötelessége ennek és ennek az egyesületnek segíteni.

Lám, lám, követelődzik is már, mert tudja, hogy protestált. Minek munkát keresnie, minek egyszerűbb életmód mellett gyermekeiből kevesebb igényűeket nevelni, hisz kötelessége őt a társadalomnak tartani.

Az ily e-e-eknek száma nem egy-kettő, hanem száz meg száz. A társadalom ily alakjai, a kik a jótékonyági egyesületek heréinek nevezhetők, még nem is szerények, csak könyörögni tudnak alázatosan, de a hol szerepet kell játszani, ott zóvivők, agitátorok, kesz szociálisták, a kik minden perczen készen vannak a sztrájkra s nem létező jogaik követelésére, a társadalom rendszerét felforgató eszmék hirdetésére.

Napok óta egy fenyegető aramlat, mely bár egyelőre, mint hamu alatt égő parázs, csendben vegzi indult meg városunkban. A vihar felhők tornyosulnak s az a nagy tömeg, mely a munkás elemet képezi, megmozdult és követeléssel lepett föl. Nem kutajuk jogos-e, méltányos-e követelésük, csak azt tudjuk, hogy mi a számtalukat s mozgalmukat hová bázírozzak. Az enyhe tél megengedte, hogy a munkás elem, ha keveset is, kereshelet s így a legszükségesebbet, a mindennapit nem volt kénytelen nélkülözni. De uem elégedett meg a kevéssel s megtagadta a mun-

Az ellenzék zöme a független magnásokból, különösen a grófból alakult.

A Wenckheimok nem kevesebb, mint szavazatot adtak ki. Ott voltak az Andrásvai Zichyek, Széchenyiek, Károlyiak is. Egy hat-huszár főhadnagy: Széchenyi Viktor gr. szintén igennel szavazott.

Igy került össze 69 ellenzéki szavazó gr. Széchenyi Imre főirati javaslata mellett minék ellenében a kormány szavazatai 99-90-ig rugtak föl és így 30 szótöbbséggel vetette el a feliratot a főrendek háza.

II.

A leszávozott főrendiházi felirat.

Felséges Császár és ap. Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

Mély aggodalomtól eitelve országunk súlyos helyzete s ennek további következményei fölött fordulunk Császári és apostoli Királyi Felségednek, mint alkotmányunk legmagasabb órák alyai szívéhez. Ez első napjával megszűnnek azok a törvényes melyek az ország ügyeinek rendes viteléhez szükségesek s oly törvényen kívüli állapotba kerülünk, a mely — kivált ha kormánykezényeire gondolunk — történelmünk szomorú napjait hozza emlékeztetünkbe.

Minden egyes nap, melyet hazánk mai állapotban kenyetlen áténi, csak növeli aggodalmunkat s azt hisszük, hogy az aggodásnak ez a nyomasztó érzete uralja az egész közvélelményt.

Felséged hű főrendei úgy vannak meggyőződve, hogy az ország általános óhaját hogy a mai helyzetnek minél előbb véget legyen, ogy a törvényhozás rendes működését minél előbb megkezdhessek s hogy a közelebb megoldható kérdésekre, jelesül a birodalmi tanácsban képviselt kiváltságokkal és országokkal megújítandó egyezmények hazánk érdekeinek megfelelő megkötésére nevezve is oly általános a készség, hogy a törvényhozás rendes menetének sem képezheti akadályát.

S ezért, bár tudjuk, hogy Felséged magasabb uralkodói gondját kiterjeszti helyzetünkre, mégis kötelességünknek tartjuk egyenesen Felségedhez fordulni s a legm-

kát. Vajon kibén biztak? Aligha gondolnák rá azok, a kik a jócselekedetek intézésében szerepet játszanak.

Tekintsek meg a népkonyhát, mely városunk egyik humanus intézménye, az megadja a magyarázatot. A míg a munkás család feje a vendéglőben költsékeze a téves tanító hirdetőit hallgatja, ehez családjá, a kit az ott elvert pénzéből feltarthatna, ronnyokba burkolt gyermekeivel a népkonyha adományát várja. Nap-nap után emelkedik az ilyen inségek száma és tartani kell a társadalomnak az az elemét, mely ellene küzd, mert a könyörület azt parancsolja. Vajjon nem lenne a hangos jótékonyág ezen intézménye is eszébe köze az ily mozgalmaknak?

Nem mondjuk, hogy nincsenek többek olyanok, a kik ön hibájukon kívül oda jutottak, hogy a könyörület s irgalom kenyerét kell enniök, de több azoknak száma, a kik munkabírók és mégis élvezik azt.

Ha már harsona és dobszó mellett hirdetjük, illetve szedjük össze a jócselekedetekre szükséges filléreket, nem volna-e szükséges egy oly nyilvánosan megrostálni azokat, akiket irgalmunkba veszünk?

Ha már tudja a balkezünk, a mit a jobb kezünk tesz, nem volna-e jó tudni azt, kiknek és mily arányban tégyünk jót?

Ha már a protekció mértékét alkalmazzuk jó cselekedeteink gyakorlásában, nem volna-e helyes fáradságot vennő megtudni az is, ki- illetve kik érdemesek rá?

Bizonyára igen helyes lenne, mert maj a társadalom sztrájkol, mely már kezd unni a nagy jótékonyaságot, s akkor majd nem lesz az intézőknek mivel csillogni.

Gondolkozzunk csak.

(H...)

lyebb alattvalói hódolattal kért, hogy Felsőházi alkatmányos jogait akkép méltóztassék gyakorolni, hogy az alkotmányos állapotok mielőbb helyreállítsanak.

Midőn a főrendiház ezzel a legalázatosabb kérelemmel fordul Felsőházihoz, a kötelességerzettől és meggyőződésből van áthatva, hogy legfőbb — az alkotmány megőrzésére vonatkozó — köteletségét teljesíti.

Hódoló mély tisztelettel Császári és apostoli Királyi Felsőházi legalázatosabb szolgálói

Magyar-, Horvát-Szlavon-Dalmáciai országok főrendei.

Gróf Széchenyi Imre, s. k.
Gróf Andrássy Aladár, s. k.
Gróf Dessewffy Aurél, s. k.
Gróf Majláth József, s. k.
Gróf Széchenyi Géza, s. k.

III.

A képviselőház ülése.

A keddről elmaradt szavazások lebonyolításával foglalkozott tegnap a képviselőház a tanácssteremben.

Az ellenzék nem sokat törődött a dologgal, s ráhagyta a kormányra, hogy kihozza a határozatra képes 100 szavazatot.

Annál elevebb élet volt a folyosókon, ahol a meghisült békétárgyalásokról volt szó, s arról a váratlan ellenzéki akcióról, mely a főrendiházban megindult, de be nem fejeződött.

Vegre a képviselőházban is nagy érdeklődést keltettek az interpellációk, amelyek a sz. annai zendülés tárgyában terjesztettek elő, s bevonták a folyosóról a terembe a képviselőket.

Az interpelláló szónokok Blaskovich, Sima és Wittmann János közt különösen Wittmann megmagyarázta, hogy itt nem szocialista mozgalomról van szó, hanem a kisgazdák szövetezéséről, amely minduntalan a kormány-hatalmat találja szemben magával.

BELFÖLD

A békétárgyalások. Az ellenzéki kiküldöttek tegnap délután újra egybegyűltek a képviselőház 1 sz. tanácskozó termében. Megjelentek itt mindjárt az értekezlet kezdetén Szilágyi Dezső, gróf Csáki Albin és gróf Andrássy Gyula, akik azonban a tanácskozásban részt nem vettek és szorosán ragaszkodtak már régebbi kijelentésükhöz, hogy egyelőre csak a közvetítő szerepet tartják meg. A disszidensek előszóban vették át az ellenzék üzenetét, felhívték távoztak el a képviselőházból s még tegnap este átadták az ellenzék választát a kormánynak. A kiküldöttek még rövid ideig maradtak együtt, a míg leírják Apponyinak a béke tárgyalásról szóló elaboratúráját, melyről egyhangulag konstataáltak a kiküldöttek, hogy gyönyörű munka. A válasz értesülésünk szerint szigorúan körvonalazza ugyan az ellenzék álláspontját, mégis módot nyújt a kormánynak arra, hogy feltételeit enyhítse és ha komolyan akarja a békét, a tárgyalások folytatására elfogadható feltételeket ajánljon.

Ugy hírlik, hogy a közvetítésre vállalkozó disszidensek még mindig remélik, hogy megtalálják a módot, az ellenzék és kormány álláspontja közt ténnyörgő differenciák eloszlatására és biznak a béke megkötésében.

Ha a kormány folytatná a béke tárgyalásokat, a mi színe kétségtelen, úgy az ellenzéki pártok a hétfői értekezletet elhalasztják, vagy ha megtartják is, azokon a bekezdéseket nem tárgyalják. Az ellenzéki párttagok erősen izgatnak az ellen, hogy a kiküldöttek még továbbra is titkolóznak a minnek semmi értelme sincs szerintük, mert a kormánypárt részéről amúgy is nyilvánoságra kerültek egyes béképontok és mert a közönség egyes lapokba került téves információk alapján helytelenül értesül az eseményekről.

Bánffy br. min. elnök igazmondását megvilágosítja az ellenzéki vezér-ferfiak következő manifestuma: A min. elnök a főrendiház szerdai ülésében a parlamenti helyzettről

nyilatkozván, többek között a következőket mondta:

«Az utolsó időben azonban az ellenzéki egyesült pártok részéről bizonyos tranzakció iránt tételt javaslat».

«Továbbá: «Tekintve a komoly helyzetet és tekintve azt, hogy súlyt fektetünk arra, miszerint Magyarországon az alkotmányos kormányzat lehetősége még elvi aldozatok árán is biztosítottassék, ezen tranzakcióba belementünk.»

A történet ezen előadása szerint a folyamatban levő tárgyalásokat az ellenzék kezdeményezte volna. Ezzel szemben kötelességünknek tartjuk a nyilvánosság előtt konstatálni, hogy sem az ellenzék a maga összességében, sem annak egyetlen pártja sem tett ebben az irányban kezdeményező lépést, hanem igenis Bánffy Dezső s miniszter-társai utolsó előtti bécsi útja folytán gr. Andrássy Gyula, gr. Csáky Albin és Szilágyi Dezső urak közvetítésével az ellenzéki pártokat felhívva, hogy adnák elő azokat a módzatokat, melyek szerintük a parlamenti tárgyalások nyugodt és sikeres lefolyásának biztosítására alkalmasak volnának. — Csupán a felszólításnak tették eleget az ellenzéki pártok, midőn alólítottakat megbízták, hogy nevükben, — a partertekezleték jóvágyásával fontartásával, a célhoz vezető pontozatokat formulázzák és azok alapján tárgyalásokba bocsátkozzanak.

Apponyi Albert, s. k. Molnár János, s. k.
Horanszky Nándor s. k. Rakovszky István s. k.
Polonyi Géza, s. k. Kiss Albert, s. k.
Bartha Miklós, s. k. Hentaller Lajos, s. k.
Szentiványi Árpád s. k. Tóth János s. k.
Kossuth Ferencz, s. k. Győri Elek s. k.

Főrendiház felirata. Az a felirat, amelyet Széchenyi Imre gr. és társai a főrendiházban nyújtottak be, abban a kérelemben kulminál, hogy a felsőházi alkotmányos jogait akként gyakorolja, hogy az alkotmányos állapotok mielőbb helyreállítsanak. Figyelemre méltó, hogy ez a felirat, amely a kormány ellen irányuló megnyilatkozás, a Bánffy kabinettel szemben fenforgo ellentétet az uralkodóhoz intézett kérelem fönt említett formájában juttatja kifejezésre. Hír szerint az a szándék forgott fenn, hogy a felirati javaslatot élesebb hangon tartsák: nevezetesen föl akarták venni eleinte a vádak, a melyek az obstrukcionista beszédekből már eléggé ismeretesek. De végül az a felfogás győzött, hogy a szenvedélyes és nagobbrészt be nem bizonyított vádaknak ilyen ismétlése a legelesebb ellentétben állana, a főrendiház hagyományaival és szellemével és hogy ez az élesebb hang a tradíciók és a tekintély köreiben nem találna visszhangra.

Az ellenzéki főrendeknek a főrendiház ülést megelőző értekezleten rámutattak arra is, hogy az ellenzék megnyilatkozásai kimelletes formájának mindenestire több kilátása van arra, hogy a főrendiházban nagyobb szavazatot kapjon. Ezzel a taktikával el is érték azt, hogy sikerült némelyeket meggyőztesíteniük. Így pl. Zichy Nándor gróf is mai nyilatkozatában ez akció valódi célját és jellegét teljesen félreismerte. A felirat sorsa mindazonáltal nem kétséges. A főrendiházban előre láthatólag nagy többséggel elfogják határozni a napirendreterést. És ez meg is történt.

Sőt — mint értesülünk — még a disszidensekhez hajló főrendek közül is sokan tartózkodtak a szavazástól, — mert abból a meggyőződésből indultak ki, hogy a főrendiház hivatásával ellentétben áll, hogy a trón előtt mint az obstrukcionista stávk s szövetségesei (?) jelenjenek meg; vagy pedig a koronáról föltételeztek, hogy különös előzékenységgel diadalra juttassa a képviselőházban felmerült szélső irányzatokat. (Tehát — e felfogás szerint a király a törvény és nemzeti jog mellett nyilatkozó pártokat előre szelő irányzattal vádolja meg? . . . Lehet-e így a békeegyezség létrejöttét csak feltételezni is?)

Színház.

Hunyady László. Erkel hatalmas operája, mely tegnapelőtt ötödször került már e szezonban előadásra, ismét gyönyörködtette a nem nagy számú, de distingvált közönséget. Az előadás semmiben sem maradt hátra az előbbieknél.

Leopold Francziska Erzsébetet briliáns coloraturával énekelte. Erzsébet különben legjobb szerepei közé tartozik. Nagyon szépen énekel, még a magas t is kivágyta, de sokkal helyesebb lenne, ha nem énekelne ilyen iszonyu magas hangot, mert nem tudja tisztán kiadni és kellemetlenül érinti a közönséget.

Karacs Imre (László) remekül volt diszponálva. Csengő tenorral énekel s hangján a faradság és kimerültség jele nem volt észlelhető.

Thurzó Ilona elég jó Gara Maria volt. Csak több melegséggel kellene énekelnie és játszania.

Mezey mint Gara nádor ért el nagy sikert. Kiváló képzettségű és nagy zenei intelligenciával bíró színész, akit örömmel látunk mindig, — kivált operában, — a színpadon.

Kállay Lujza igyekezettel énekelte V. Lászlót, a mely nem fekszik hangjában.

A kar ismét kifogástalanul működött.

Az előadásra még csak az a megjegyzésünk van, hogy az eskü jelenésben statisztáló magánzereplők nevetetésük és beszélgetésük által teljesen elrontották a különben impozánsul szép és megható kép hatását. Igazán különös, hogy még nyílt színen is, a közönség szemelattára a saját mulatásukra gondolnak.

f. m.

Himfy dalai.

— Vigjáték 3 felvonásban egy előjáttékkal. Irtá: **Bercsik Árpád.** Először került színre Debreczenben 1899. január 20-án.

Berczik Himfyje magyar darab minden ízében; tükörkép, mely egy bajos, költői képet mutat fel abból a korból, melyben ennek a nemzetnek irodalma, zisése, s a mi fő, nemzeti érzése 300 esztendő múltán újra kezdett ébredni. Azt a gondolkozást halljuk, azt az érzést érezzük, azt a ruhát látjuk, azt a levegőt szívjuk, melyet Kisfaludy Sandor.

Azt hiszem, hogyha Berczik e darabját németre, vagy francziára fordítanák, a legtöbb nézőre nagyon keves vagy éppen semmi hatást nem tenné, mert — talánszándékosan, talán azért, hogy ama magyar társadalom romlatlan, naiv egyszerűségének, melynek köreiben mozog, megfeleljen — egészen kezdetleges eszközökkel dolgozik, szövevénye átlátszó, véget előre látja mindenki.

De a magyar publikumnak kell, hogy kedves legyen. Mi tele tudóval, kéjjel szívjuk magunkba azt a levegőt, mely a mult század végének badacsonyi szüretjéről felénk árad, lelkesedünk az oly derek magyar nemesért, mint Rosty uram, ki a maga egyszerű, derek jellemével és gondolkodásával felismeri, hogy mi teremti ujja ezt a nemzetet: a költészet, művészet és a tudomány; boldogok vagyunk, hogy volt oly kedvesen merész poéta, ki a két Kisfaludy alakját már színpadra merete vinni, s tette ezt úgy, hogy szívünk hálával és rokonszenvvel tetjük el irodalmunk két balhatatlanja iránt; megfestette Szegedy Roza alakját olyannak, aminőnek e kor művelt hőneanyát egy Kisfaludy Sandor ábrándképét képzelhetjük.

Rendkívül sikerülten mutatja be a szerző egy rövid felvonás keretében azt az óriási hatást, melyet Himfy dalai megjelenésükkor elértek; azt a lázat, mely a Kesergő szerelem szivigható akkordjai alatt ezt a magyar társadalmat elfogta. De gyűrt az is sikerül feltüntetnie, hogy még sem érti és méltányolja ezt mindenki. A hatás még felszínes, csak a rajongóbb, kiválóbb, csak különleges lelkekre szorítkozik.

A darab meséjét nem akarom itt előadni. Röviden elmondva, azt tartalmazza,

hogyan lesz a Kisfaludy Sándor Szegedy Róza iránt érzett kesergős szereiméből boldogszelem.

A darab meséje mint mondám sokszor nagyon egyszerű, sőt bonyodalma nem egy helyütt naivnak mondható. A mai, erős Kaviaroz szokott közönség talán itt-ott unalmasnak is találja. Valójában pedig egyszerűsége nemes egyszerűség, naivitása valóságos oázis a modern színműirodalmi erkölcsatlenség szaharájában, nemzeti érzésünket nemes lángra gerjeszti, s valóságos Beóthy irodalomtörténet a feldolgozott korszakról, csak hogy sokkal közvetlenebb, mert élő szóval és drámai cselekvéssel beszél hozzánk.

A mű fénypontja különben a harmadik felvonás, költői hájjával.

A szereplők közül Fenyérié, Komjáthyé és Tanayé az oroszlanréssz.

Fenyéry Rosty Antalja olyan derék, kiváló magyar nemes volt, a minőt az Isten csak jó kedvében teremt. Komjáthy Kisfaludy Sándor-ja is valóban teljes elismerésünkre méltó. Nemes hévvel és mégis teljes önmérséklettel játszotta meg nehéz szerepét. Tanay a 17 éves Kisfaludy Károlyt enni valóan alakította, bámulatos művészi tökélyvel adta vissza azt az irodalom történetileg is igazolt lelkesedést, melyet bátyja iránt érzett; sűveges táncza pedig oly szép volt, hogy az egész közönséget önkéntelen tapsra fakasztotta s halából meg olyankor is kitapsolták, mikor — ugyszólván — szerepe sem volt.

A férfiak közül még Székely, Rubos, Odry, Mezei és Csáky kisebb szerepekben a legjobbat igyekeztek nyújtani. — Székelytől igazán elismerésre méltó, hogy az egyéniségén messze alól álló mellékszerepeket is tankadatlan művészi ambícióval játszta meg. Különben a Codex diplomaticus szerzőjét ily kis szerepben ábrázolni sem méltatlan dolog s akár kis, akár nagy szerepben lép fel, a debreczeni közönség ma már tisztában van az ő érdemeivel.

A nők közül első helyen Kiss Irén, T. Halmi Margit és Szabó Irmát kell említenünk, kik szerepeiket igazán jól töltötték be. Csüggényi Vilma Nagy Pálnéja is megfelelő volt, sőt tapsot is kapott.

Ellenben határozott rossz estéje volt Fáy Flórának, ki modorosabb, iskolásabb volt, mint valaha s kimondhatjuk, hogy Szegedy Róza szerepét elejtette. Összes, jól ismert kézgesztusa megjelent a programmon, arcjátéka pedig semmi se volt; — táncza sem volt az, a minek lennie kellett volna. A 3-dik felvonásban azonban a darab és ábrázolt személy magaslatára emelkedett.

Az első játékban teljesen új, a badacsonyi vidéknek megfelelő szép díszlettel lepte meg az igazgató a közönséget; igen jó volt a 3. felv. díszlete is; rendezés általában kitűnő. Az előadott táncok nagy tetszést arattak, a sűveges valóságos tapsvihart.

Sajnáljuk, hogy a nemes város áldozatkészsége még nem gondoskodott e megfelelő butorziatról. Annál nagyobb elismeréssel vagyunk a kórház elállításában tanusított áldozatkészségért.

Egyre figyelmeztetjük a rendező urat. A 2. felvonásbeli sarga szoba középső ajtaja jelenlegi kiállításában botránnyosan szegényes. Semmiféle ráamazata, vakja nincs, holott az oldalajtóknak van. E kiállításban oly szemérségtől, hogy csak valami 4-ed rángú színpadon járja meg. Egyszerű elnézés, nem nehéz rajta segíteni.

A darab és előadás igen nagy tetszést aratott. a—a.

H I R E K.

Farsangi naptár.

Ma, Január 21-én Függetlenségi-kör hája »Bika« dísztermében.

Január 28-án Jogász Táncszélya a »Margit fürdő« dísztermében.

Január 28. Polgári-kör (hája) »Bika« dísztermében.

Január 29. Az Iparos-kör táncvizgalma az »Arany Bikában«.

Február 1. A filléregylet theaestélye »Bika« dísztermében.

Február 4. A máv. altisztek táncvizgalma az új műhelytelep csarnokában.

Február 14. Jogász és tisztviselőkör jelmez estélye »Bika« dísztermében.

Február 25. Az izr. jótékony nőegylet »debreczeni vásár« mulatsága a »Bika« dísztermében.

* **Istentisztelet.** Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Schindler Márton s. lelkész tart istentiszteletet.

* **A filléregylet thea-estélye.** A febr. 1-én tartandó tea-estélyre az előkészületek zaj nélkül, csendben, de serényen folynak. Ennek az estélynek számos fiatal szép hölgy örül már jó előre, mert akit a szigorú mama még nem akar bálba vinni, viszi kedves leányát a tea-estélyre, mivel az még olyan családias mulatság. Aztán meg, hol van az a fiatal hölgy, aki nem volna büszke arra, hogy ő bizony már a házi teendőkhöz is ért? A tea-estélyen pedig épen a fiatal hölgyek sűrűnek-forognak az asztalok körül, tálatgatják az izletes halat, kassai sonkát, páczolt nyelvet, sült szaranyast, kitűnő süteményt, párolgó teát. A ki tehát jól mulatni, kedves fiatal hölgyekkel táncolni akar, az okvetlenül ott lesz a tea-estélyen.

* **A Csokonai körből.** F. hó 30-án hétfőn tartja a Csokonai kör ez évi felolvasó ülést a »Bika« dísztermében. Ez alkalommal felolvasnak Geresi Kálmán és Szinyei Gerzson, utóbbi a sárospataki főiskola tudós tanára. Zenével és énekszámokkal közreműködik a főiskolai zenekör, a debreczeni dalegylet és Rácz Károly zenekara. Szabó Gizella k. a. pedig egy monológot fog előadni. A felolvasó ülést társas vacsora és rögtönzött tánc követi.

* **A rendőrség figyelmébe.** Ezt az esetet, melyet leirandók vagyunk, ajánljuk a rendőrség b. figyelmébe s reméljük, hogy erélyes intézkedés és példás büntetés által meg fogja szüntetni a kőműves urak veszedelmes produkcióit, melylyel a járó-kelők közbiztonságát veszélyeztetik. Steiner Ferenoz esernyős kedden délután nyugodtan haladt a kis-uj utcán. Amint az Aron sörmérésével szemben levő építkezéshez érkezett, valamelyik ott dolgozó kőműves tréfából egy meglehetősen nagy darab követ dobott a fejére. A szegény ember a súlyos ütés következtében ajultán esett össze. Felesége és 6 kis gyermeke most nagy nyomorban vannak, mert kenyérkeresőjük egy lelketlen ember gaztette miatt, lazás állapotban beteges fekszik. Ismételve felkerjük a rendőrséget a vizsgálat megindítására, nehogy hasonló esetek miatt kénytelenek legyünk újra meg újra felszólalni.

* **Elgázolás.** Nagy népesödület volt ma délelőtt a nagy templom mellett. Ijedt arcú emberek szaladgáltak össze-vissza s rémült hangon orvos után kiáltottak. Egy szegényes öltözetű öreg asszony vértől elborítva, eszméletlenül feküdt a földön. Karacs Imre színész könnyű bricskája gázolta el az asszonyt, még pedig oly szerencsétlenül, hogy éppen a fején gördültek át a kerekék. A szemtanúk állítása szerint a szerencsétlenség úgy történt, hogy a kocsiha fogott ló valamitől megbokrosodott s a kocsi nem tudta megfékezni. Az asszony süket volta miatt nem hallotta az örülden vágató kocsizajt, sem a kocsi ijedt kiabálását s így gázolta el a kocsit. A súlyosan sérült asszonyt beszállították a kórházba, a kocsi ellen pedig megindították a vizsgálatot.

* **Kőművesek sztrájkja.** A debreczeni kőművesek sztrájkja mind nagyobb méreket ölt. Hogy a lovassági lakanyák építési és a városbáza átalakítási munkákat idejekorán bevégezhessék, tegnapi Kecskemétről hozattak kőműveseket. Azonban ezekkel ugyancsak megjárta a főmérnök ur, mert a város költségén idehozott idegen munkások a társaikkal szolidaritást vállaltak és még tegnap délután

a sztrájkoló debreczeni kőművesekhez csatlakoztak és beszüntették a munkát.

Mint értesülünk a békéltető Bizottság ma d. e. tárgyalta a sztrájkoló kőművek megbízottjaival és valószínűleg méltányolva kívánsgaikat engedni fognak. Így remélhetőleg mihamarabb véget ér a kőművesek sztrájkja.

* **Új pénztézet.** A földesi közbiztonsági takarékpénztár — mint levelezőnk írja — megkezdte működését s immár a váltók és kölcsön kérvények leszámlolása folyik. Az 120,000 forint alaptőkével indult intézet szép jövőt ígér s mivel összes tiszta nyereseményét közszélokra szánta, nemes és nagy szabású cselekedet szolgál s fog megvalósítani. Mint értesülünk, a vidék is nagyban támogatja bizalmával az új intézetet, melyet gyors és előzékeny eljárásával meg is érdemel.

* **Hajtó vadászatot** rendez a debreceni vadásztársulat folyó 22-én a Halápi erdőben, 80 hajtóval. Gyülekezés reggel 8 órakor a Halápi csárdánál.

* **Meghívó.** A debreczeni m. kir. posta és távirata altisztek és »zoigák saját özvegyeiket, árvaikat segélyező és temetkezési egyesületük javára 1899. évi február hó 11-én, azaz szombaton, a »Korona« vendéglő dísztermében zártkörű jótékonycélú táncvizgalmat rendeznek, melyre vonatkozólag a meghívókat már szét is küldték. Belépti-díj személynként 2 korona. Család-jegy 3 szem, 4 korona. Gyerekek előre válthatók a városi erdő pályaudvari postahivataloknál, a levélkézbesítőknél és este a pénztárnál. Kezdeté este 8 órakor. Zenész Kiss Béla és zenekara. Felül-fizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

* **Adakozások a népkonyha javára.**

A nőegyleti népkonyha részére e heten következő adományok folytak be: A »haladás« egylet a népkonyha céljaira 25 ft és 250 tanulóknak 10 kros ebédért 25 ft, Dr. Medve Kálmáné 5 ft, özv. Hegyi Mihályné 3 ft, id. Barcsay Miklós 2-50 ft, egy Wist-társaság 8 ft, I. ker. kapitányság 1-30, Berger Mórné Tikos Imréné, Fekete Zsuzsika 1—1 ft, özv. Szabó Lajosné 30 kr. és 1 kenyér, Hutiray Béláné 2 zsák krumpli, Dr. Medve Kálmáné 1 véka paszuly. Ezzel egyidejűleg visszapillantásul közlésem, hogy az elmúlt 4 hét alatt ebédelt összesen 5910 személy s eddigi kiadásaink voltak 383-58 ft, tehát személynként 6 és fél krba került az étkezés. Bevételeink voltak adakozásból 164-90 ft és 10 kros ebédjegyekből 36-30 ft, összesen 201-20 ft. Azon esetben tehát, ha a közönség és hatóságok nagyobb mérvű támogatása elmarad, kénytelenek leszünk február hó első napjaiban ez áldásos intézményt bezárni, hol naponként 250 személy közül 150 tanuló gyermek élvezte a jótékony adását. Teljes tisztelettel Szűcs Kálmán s. k., nőegyleti pénzi.

* **Országos tornaverseny.** Az eperjesi torna es vívőegylet választmányja, Szinyer Merse István főispán elnök elnöklété alatt ülést tartván, megalakult jegyzővé Szankai Gezát választotta. Kimondták, hogy február elején disztornát rendeznek és hogy rész vesznek a pünkösdkor Pozsonyban tartandó országos tornaversenyben, a mikor az egyet football csapatja a pozsonyiakkal fog megmérkőzni. Egy játszótér megszerzése ügyében négytagú bizottságot küldtek ki.

* **Emberölés játékból.** Mint Eperjesről nekünk írják, Csaplyik Andrásné napszámos neje, karján 11 hónapos Jozefin gyermekével, gyanútlanul ment a városba, midőn a korcsolya pálya előtt elhaladva, egy Flaubert fegyverből kilőtt 9 mm. golyó hatolt a kised balnyakszirt csontjába. A súlyosan sérült gyermeket a kórházba szállították, hol is sikerült a golyót eltávolítani, de a gyermek életben maradására kevés remény van. A rendőrség nyomban szigorú vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy a lövés honnan jöhetett. A vizsgálat eddig semmi biztos adatot nem szolgáltatott. A nyomozás erélyesen folyik. Valóban ideje volna a gyermekek e veszélyes játéka, amely városunkban is legalább ablakbelővésekben divik — korlátozni, amely főképpen a szülők kötelessége.

* **Az iparoskör által f. hó 27-én (vasárnap) a »Bika« vendéglő dísztermében tartandó tánczvigalomra a meghívók szétküldeték. Ki ilyet nem kapott és arra igényt tart, sziveskedjék körpénztárnok Szediák József urhoz (piacz utcai üzletébe) fordulni e végett.**

* **A kis-lutri öngyilkosa.** Nincs már kis-lutri, mégis ennek áldozata M á r t o n József, egy meg néhány év előtt jó anyagi viszonyok között élő magánzó, kinek öngyilkosságáról röviden már mi is szólottunk. M á r t o n József a Wenckheim Frigy s gróf kigyósi uradalmanak kúcsára volt. Már ilyen minőségében is megízeltte a kislutrit s egy ízben 35,000 frtot nyert. Ettől aztán vérszemet kapott, felmondta állását, beköltözött Csabára urnak, a hol grand signeurként viselte magat az ex-kulcsár. Paholyt tartott és a vidéki Thálának leghivebb pártolója volt. Közben tovább is szenvedélytel lutrizott. Mikor a kislutri napja lealkonyodott; — felköltözött a fővárosba és onnét küldözgette a lutriképes államokba csalahatlan szárait. Ezen aztán végkepp eluszott. A mult héten már 40 frt kölcsönt kert egy csabai kereskedőtől, kitől a jobb napokban elegans felszereléseit vette. De ez már az utolsó szelmaszába kapaszkodás volt. Most felakasztotta magát.

* **A hires ember.** Egyik fővárosi elemi iskolában történt meg az alábbi mulatságos história. A tanítónő felszólit egy zöke leánykát és megkérdezi tőle, hogy mi a neve, kinek a leánya. A leánya — egy ismert újságíró gyermeke elmondja pontosan a nacionáléját és a mikor arra a kérdésre kell válaszolnia: mi a papa foglalkozása, csak ennyit mondott:

— Hires ember!

— Ugy! — szól a tanítónő — és kitől tudod te ezt, gyermekem?

— Kitől? Hát a papától.

* **Zion egyleti tagok figyelmébe.** A Zion betegsegélyző egyesület választmánya az 1899 évben szavazati joggal bíró egyleti tagok névlajstromát hivatalból összeállította és az alapszabály rendelkezéséhez képest az egyleti helyiségben kifüggesztette. Felhívtnak tehát az egyleti tagok, hogy a lajstromot hivatalos óra alatt (naponta d. u. 5—6 óráig megtekinteni és az esetleges felszólalást f. hó 30-ig az előjárásához juttatni sziveskedjenek. Debreczen, 1899 jan. 20. A választmány.

* **Mit jelent ez a szó: magyar?** Egy nagyváradai tudós, dr. Marienescu Athanasz érdekes tanulmányt adott ki a »magyar« szó eredetéről. Szeriote a magyar név a mag és ar elemekből áll. Mag, illetve y által lágyítva, magy mezőt, az az embert jelent, a miért is magyar — mező-ember — mezőn l-kó. Annyi mint a német Feldmann. Kuriozumból megemlítjük, hogy Vambéri szerint magyar — uralkodó, hatalmas, Kunfalvy Pál szerint pedig magyar — földferfi, fő dember. Ezek után már igazán kérdés, mit jelent vajjon e szó: magyar?

* **Nagyváradai gyanus borok.** A szomorú nevezetességre vergődött Engel ügykezelésekor tudvalevőleg nagy apparátussal vizsgálatot indítottak uyszólván az egész magyar borkereskedelem ellen. A n.-váradai porpiaczon szintén talált a vizsgálat gyanus borokat, melyekből mintát küldött fel a budapesti állandó borvizsgáló bizottságnak vegyelemzés végett. A bizottság leküldte a nagyváradai r. kapitánysághoz terjedelmes, indokolt jelentést, melynek részleteit mindeddig nem hozták nyilvánosságra.

* **Erzsébet királyné arcképe.** Wlasics Gyula dr. vallás és közoktatásügyi miniszter megbizta László Fülöp festőművésszel azzal, hogy boldogult Erzsébet királyné arcképét az állámszáma fesse meg. A kész festményt, melyet a művész egy esztendőn belül köteles befejezni, a majd létesülő szepművészeti muzeumban fogják elhelyezni. Wlasics miniszter készsággal megígérte, hogy a királynénak legjobb arcképeit a művész számára legfelsőbb helyről megszerzi.

* **Bűnügyi végtárgyalások.** A debr. kir. törvényszék büntető tanácsa a jövő hét folyamán a következő bűnügyekben tart vég-

tárgyalást. Hétfőn Horovitz Sándor ellen rablás büntetvéért. Szoboszlai Lajosné ellen sikasztás vétségéért. Szerdán Kovács Sándor és társai ellen tűzvész okozás vétségéért. Kéri Ambrus társai ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért Csütörtökön Szeőke Tóth István és társai ellen súlyos testi sértés büntetvéért. Pénteken Schönbrum David ellen sikasztás vétségé Debreczeni Istvánné ellen Tarsi János ellen lopás büntetvé, özv. Fazekas Sámuliné ellen rágalmozás vétségéért. Ugyanaznap itéletkihirdetések.

* **Bem tábornok szobor képe.** A nevezetes piski-i csata helyén 1899-ben díszes obeliszket állított föl a hazafiai kegyelet. A szobor bizottság azonban nem oszlott fel, hanem — mint a kolozsvári orsz. tört. ereklye muzeumot a mai napon értesítette, elhatározta, hogy az obeliszket egyik oldalára Bem tábornok relief képét fogja railleszteni. A dombormű kép érczből lesz s az emlék nyugati oldalát fogja ékiteni. Lichtensteier Albert biz. elnök és Juhász Izidor ref. lelkész biz. jegyző a legutóbbi gyűlésükben kifolyólag értesítette a muzeumot, hogy máj. vagy jun. havában, midőn az idő kedvez, az 50 éves évfordulóra nagyszabasu orsz. ünneppel óhajtják Bem apónak képét méltóképp elhelyezni s miután ez ünnepre több, a piskii csatában résztvevő öreg honvédek megjelenésére is számítnak, a febr. 12 iki évfordulót ki-ebb jellegű helyi ünneppel fogják megtartani. A bizottság arra kérte az ereklye muzeumot, hogy Bem apó szobor képe felszentelésének ünnepepre eszközöljön ki szabad jegyeket, hogy alkalma legyen ugy az öreg harcosoknak, mint a hazafias közönségnek 50 év után megzemlélni azt a hidat, melyre azt mondta Bem: »ha e hid elveszett, minden elveszett.« (»Pisken Brucken verloran Siebenbüрге verloran.«) És a hős honvédek halálemgvetéssel a hidat csakugyan megvédték.

* **Kedélyes fogház.** Az operettek reminiszcenciáit eleveníti fel az a hír, melyet Prágából hoz a táviró. E szerint a prágai küvárosokban a mult héten sok betörést követtek el, a nélkül, hogy a rendőrség csak sejtette volna is, kik a tettesek. Tegnap aztán kiderült, hogy a betöréseket Prága zihovi kerülete jarasbiróságának két foglya követte el. A két csirkefogó annyira udvarolt a fogházor leányának, hogy ez két éjjel a börtönből kieresztette őket. Persze ezek felhasználták a szabad időt, egész sereg betörést követtek el, az így szerzett tárgyakat még az éjjel eladták, a korcsmákban alaposan leitták magukat s reggel visszavonultak börtönükbe hogy az ór semmit sem vett észre. A fogházort rögtön elcsapták állásától.

* **Katonai hangverseny.** Ma szombaton este 8 óratól kezdve a cs. és király 39. gyalogezred zenekara fog játszani a »Magyar király« kavéházban. A hangverseny műsora.

1. Nyitány »Norma« operához Bellintól. 2. »Mindig vágy soha.« keringő Waldteufeltől. 3. »Magyar változatok«, kürtre Eghardtól. 4. »Schatzerl« Polka francaise Schneidertől. 5. Nyitány »Stadella« operához Flotovtól. 6. Az Nyitány »Keringő Krausetól. 7. »Dunagyöngyök«, egyveleg Kaisertől. 8. »Szivől-szivhez« polka mazur Králtól. 9. »Budapesti élet«, egyveleg Rosenzuegtől. 10. »Legénység a fedélzetén«, négyes Strausstól. 11. A »Tengeri«, dal Schuberttől. 12. »Washingtoni posta«, induló Sousától.

Nyilatkozat. A »Debr ez en« folyó évi január hó 18-ikán megjelent 13-ik számának a hírek rovatában »A mi gazdaságunk« című közleményre vonatkozólag tartozom annak kijelentésével, hogy a rendezőség a jennyek szétküldésekor nem tett kivételt, a mennyiben a »Debr ez en« részére kiadott 2 db jegyet én vettem át kézbesítés végett és én mulasztottam el azokat a Szerkesztőség rendelkezésére bocsátani.

Ezen mulasztásom miatt a »Debr ez en« f. évi január hó 18. számában »A mi gazdaságunk« címen megjelent közlemény által okozott kellemetlen kölcsönös összeszólalkozást és az üstökösben a nagy veszedelmét,

Debreczen t. szerkesztőségétől, mint a gazdaság t. rendező-bizottságától ezennel bocsánatot kérek. Székely Jenő, s. k.

* **Rekonstruált iparvállalat.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak cementgyára — melynek üzeme néhány hónapon keresztül szünetelt, nagy és alapos rekonsztrukció után ismét üzembe helyeztetett s üzletét nagyobb arányokban terjeszti ki. A gyár vezetősége a nagyváradai »Bleier Testvérek« cégre bizott, melynek jó hírneve biztosítékot nyujt arra nézve, hogy a rábizott iparágat oly színvonalra emeli, mely a Körös-völgy vidékére — melynek munkás-osztályának juttat kenyeret — ép oly áldásos lesz, mint magára ez iparág, melynek fellendülése hazánkra nézve is kívánato.

x **Különös szerencse.** Olvasóink bizonyára emlékeznek arra, hogy a budapesti bankház Török A, és Tsa ezelőtt is mily szép és nagy nyereségeket jutottt vevőinek a most befejezett 3. osztálynál ismét a legnagyobb fönyereményt, 80,000 koronát nyerték a 83061. sz. sorsjegyre, továbbá több 5000, 2000, 1000, 500 koronás és több egyéb nyeresémet fizetett ki ezen szerencsétől kegyelt főaruda. Minden oldalról biztosítanak, hogy Török A. és Tsa bankháza a nyereségeket az érdekelteknek nagyon pontosan fizeti ki, vevőiket pedig jól és megbízhatóan szolgálja ki; ezneffogva Török A. és Tsa budapesti bankházat olvasóinknak legmellegebben ajánljuk, mert ezen czég a bizalmat megérdemli.

x **Fontos közlemény.** Néha még a legcsekélyebb étel évezet is megtermi a gyomor-betegségeket, mely baj már eleinte felbűfögés, hányás stb. által mutatkozik. Mindezen mutatókozó betegségek ellen legjobb sikerrel használhatni a dr. Rózs s életbalsamát Fragner B. gyógyszerárban Prágában. Kapható majdnem minden gyógyszerárban.

x **Uj találmány.** Legjobb a Fáy-féle rögtön finomító és szépitő arckréme. Nem zsiros, Ártalmatlan! Higgyant nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Róschnek V. Emil és Tamassy-fele gyógyszerárban, valamint a készítőnél Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

A közös üstökös.

Irta: Gondy Károly.

Van itt városunkban egy becsületes lakatos mester, kit avval lehet legjobban felbosszantani ha azt állítjuk; hogy : m o z o g a Föld, és mi ugy járunk-kelünk a hatan, mint a légy a szoba mennyezetén.

Ilyenkor aztán kézzel lábbal kíséri a disputáját és jaj annak ki még a sarkokat is meri említeni, mik körül a Föld mint a kávépörkölő forog az égő Nap lángja fölött...

Persze az ellenzék erősen kardoskodik az »eppur si muove« mellett, mire a ketkedő Tamás mint egy római inquisitor elátkozza Galileit és Copernikus tanát és dühében Falbot is nagy fülű tudósnak elkereszteli.

Nem csak a mi beszédes lakatosunk de a köznép egyáltalán nem igen hisz a Föld forgásban, de annál többet a csillagok kivételes járásában és a kóbor üstökös égi küldetésében.

A kovács-lakatos különben is a kormos ürágében eleget produkálja az üstökös, midőn izzó vasát porólyózi és maga körül szórja a csillagokat. Mily festői egy kovácsműhely esti működésében! — A köznép, a hideg kovács is elmélazik a Hold és a csillagok szende fényében, kivált a pásztor világ, midőn álmatlan éjszeiben közvetlenül a szabad égből beczempészi a csillagok legfényesebbjét szive szorembe, varázsolja földi anyala szemébe, és szövi lágy dalaiba azokat. — »Nézz rózsám a szemembe!«

Ne csodalkozunk ha a nép babonás, mert ez: az éltető költeszete, de hogy egy fejedelem miért babonás, . . . erre legjobban megfelelne a saját lelkiösmérete.

A hulló csillagban látja hulló boldogságát és az üstökösben a nagy veszedelmét,

midőn Mars Jupiterről szövetkezik. Hosszu Margaréta tarsolyában hordja a béke-fületeit, vagy a királyi manifesztum sallangos bullait.

Valahányszor az emberiség tőprengeni kezd a világ nyomorán mindég akad oly könyörületes Nostradamus ki a mi föld ekenket egy oldalrugással megszabadítaná a sok bajától; vagy az üstökös megjelenéséből a föld részbeni atalakulására következtet.

A nagy időkritikus F a l b Rudolf már jó előre ijeszítgette hogy a Biela üstökös még ez év végén összeütközik a földünkkel és egyszerre véget vet a Dreyfus pernek, a Simli Mariska öt nyelvű lapjának; a nyelvkérdésnek és obstrukciónak. Bánffy sem utazna már Votában és nem handirozhatna alkalmánnyunk újabb zsebkijadására.

A nagy ijeszítgetésnek dacára, némi discussio után napirendre térünk, ha mindjárt többet veszítenénk mint Mohácsnál, és inkább adunk hitelt Lützen tanárnak, ki az üstökös frakkját csak annyiba veszi mint a lady patroness selyem uszalyat, melyet végig sepi a világ báltermét és aztán újra el fogja jelölő arany trónusát.

Térjünk át magára az üstökösre és fűrkészük megjelenésének providenciális jelenségét, nekünk magyaroknak van okunk az kutatni.

E baljósatu üs öküsz nekünk már csak azért is nevezetes, hogy azt Biela Vilmos br. mint osztrák kap tany 1826-ban a szomorú emlékeztető Josephstad-ban fedezte fel és azóta cs dalato-an Ausztriával közös politikai forduló pontjait érinti végzetszerű megjelenéével.

1805-ben, midőn Kossuth alig három éves volt és Biela osztrák szolgálatba lépett, a csillagászoknak volt mar némi sejtelmük ezen égi testről; de jell-iget egész határozottsággal 21 év utá Bielanak sikerült, parabolis utjaról következtetve megállapítania.

1846-b n Biela — ekkor már Rovigo térparancsnoka — ujonnan észrevette közleledését földünk felé. Megjelenése a mi égboltozatunkon ritk. tűneményes látványt nyújtott. Az üstökös hosszában végig két egyenlőlen részre válva haladt tovább észak felé, és oly eitéréssel, hogy alig három hét alatt már 40,000 mérföldnyi távolság volt köztünk Magától érte ödök, hogy ezen eitérés nagysága nem annyira az elhajlási szögnek mint a gyors haladásnak tudandó be.

Es ime! utána nemsokára alig hogy örök nyugalomra kíserte a halas nemzet Jozsef Nádort, Kossuth neve ragyogott teljes fényben Magyarország égboltozatján. Ő volt azon tűnemény, kinek járását Argus szemmel kíserte a becsi katonai observatorium és csak akkor nyugodott, mikor a S abad-ág tengelyéből kiforgatva és a véres zaszló hosszú üstöké ketté tépve ragyogó csillagunk a sark csillag mellett letűnt.

1852-ben újra megjelent a mezelezzett stádiumban, de már 350,000 mérföld távolságban. Ez a Bach korszakbeli dualizmus fényképét jelezte, a midőn a két országának elváltan ugyan, de mégis a végtelen parabolis uton kellett haladnia.

1859-ben már Biela halála után, a róla elnevezett üstökös, a Föld kedvezőtlen helyzetét miatt nem igen volt látható; de annál jobban feltűnt a mi vezérc illagunk a keleten, midőn Magentánál az osztrákok szerencse-csillaga lettint. Edelsheim Gyulai br. a magyar

vezér magyar bajnokaival indirecte készítette elő a nagy utat, min Kossuth es Tarsai siettek volna a Haza felszabadítására. Tervüknek azonban nem kedvezett az Ég: elfedte a bujdosó üstökös maga az obscurus Föld! de még III. Napoleonban ki bizhatott volna? hiába volt 3-dik, keves volt benne az igaz-ág, de annál több a ravaszság.

1866-ban újra megjelent és pedig most egyesülve kettőzött fényében; lehet, Biela szellemében, mely kettős vést jelentett be Ausztriának.

A kettejü sas az egyszer igazán Custozza és Sadorva között mereven két felé nézett. Ijtedében le is szállt, míg végre a budai várakon megállt, hol rövid meggondolás után eszeveszetten sastollal irtak alá, a turini observator elenére, az 1867-diki ki-egyezést.

Azota nyoma veszett Bielanak: a csillag-azok azt hitték, hogy régen kódében fel-ozlott. Igen am, a sas a 31 év alatt sokat feszkén kívül tollászkozott, talán meg is tollasodott, midőn még most is párnáinkat tapogatták. — Talán már nagyon is elég volna Bánffy?! . . .

Várjuk be tehát, mit hoz majd a dualistikus jó madár . . . az az a November 13-an a közös üstökös. Hatha a föld a Lajta hosszában szakad?! . . .

A sz. Gellért hegyről, a régi observatoriumból már nem püspököt görgetnek hordóban, de meteor-szökők hullanak le a villamos utra, mely üregéből a »Dies irae et dies illa« a végítélet szomorú nótája is fel-felharsan. Minden állat megindul, csak a bűnös Bánffy nem busul.

Mi s-m féljünk . . . a Biela-Bánffy üstökös (?) nem is oly veszélyes . . . mert ki kopasz, az nem lehet üstökös.

Hogy e soraimnak valami haszna is legyen és nem üres frazis; felhivom az igen t. polgármester ur figyelmét arra a körülményre, hogy a Hortobágy öntözésével még várni kellene; hat ha a pusztából tenger lesz a föld atalakulásával és Fülöp Janos számadó gulyás a bárkában o'vassa az 1600 frtjat, ha ugyan addig még megkapja? . . .

Nyilt-tér.

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, valamint utókúra gyanánt, ugy esen vis, valamint egyéb ásvány vizek használatá után: a

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYU-KUR

Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Reudnitz (de thermis, Carlsbadensis tractatus) ugy nyilatkozik hogy a Giesshübler savanyukut Karlsbad dicőségére magál, s hogy e hely forrásának gyógyhatását fokozza Loschner udvari tanácsos monográfiája Giesshübler Psechtelnről.)

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirves házi szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöléséknél alkalmaztatik közvényéni, oszónál, tag-szagattánál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török lözsef gyógyszerertárnál Budapeston. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több ki-sobbirtékú utánzat van forgalomban. Ki sem akar megkárosodni, az minden egyes üveget »Horgony« védjegy és Richter oszlogyész-nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Hangok a közönség köréből.

Köszönőirat Amerikából.

[Eredetiből magyarra fordítva].

Tek. **Wilhelm Ferenos** gyógyszerész urnak
Neunkirchen. Alsó Ausztria
New-York 18/V 98.

Jó uram!

1895. november 12-én oly foku rheumatismust kaptam, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz hónapig feüdtém egy helyben a nélkül, hogy megmozdulhatnék volna. Testsúlyom 175 lbs-ről 130 lbs-ra ment vissza, léül ama borzasztó fájdalmaknak, melyeken évenként nem. Kipróbáltam mindenféle gyógyódót, amit valaki csak valaha használt s melyet az orvosok kitaláltak, egészen villamos török fürdőkig, de azért annyira nem érzém magam jobban, hogy legutolsó kezelő orvosom nem a többé tölem díjazást elfogadni, miután nem tudott rajtam cseppet sem segíteni. Idők multával találkoztam egy barátommal, ki figyelemztetett em a **Wilhelm-féle csusz-köszvényellenes vértisztító theájára** mint ami csatlakoztatlan szer a rheuma ellen. Én elmondtam neki, hogy mennyi mindent megpróbáltam már s kevés-té bíztam a theában is. Ugy tetszik, hogy a sors keze működött abban, hogy én önnök írjak s hogy éreztem, hogy van még reményem meggyógyulni. Meggyőződtem, hogy a menő szer tényleg segít. Nem tudom szavakban kifejezni ama rettenetes pokot, melyeket a legutolsó 3 évben átéltem. De most nem háborgat többé engem s ezen pillanatban ugy érzem magam, mint ak ujjaszületett s nem tudok a világnak a gyobb kincsét a **Wilhelm-féle csusz-köszvényellenes vértisztító theánál**. Kérem önt uram, legyen szives a Wilhelm-féle csusz-köszvény elleni theából nekem 12 csomagot küldeni. Ennek a legfőbb egészségét s hosszú életét kívánva vagyok öszinte tisztelőj: **Gordon M. József** orchard st. Now-York, Egyesült-Államok. — Kapható minden gyógyszerertárban. Főraktár: **Mihalovits I. gyógyszerésznél Debreczenben.**

Tölgyfa szőlőkaró

ezre 14, 16 és 18 fo i tjavál
itt helyben

kapható és megrendelhető

Gaiger Emilnél

Arany János (Kádas)-utca 16. sz.

Ugyszintén mindenféle száraz és jó minőségű tűzfa ölenként és felvágva mázsánként

Hidvéger Mihály

tuzi-faraktárában.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfajást kap, vagy a szája büzik (Csomagolásért küön 10 kr.) **Bartilla A örököse (E. Winkler) Wien. 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovics István** a »Kigyóhoz« címzett gyógyszerertárban. Határozottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet**. Hamisítások feljelentésért jó díjazás adatik.

Legfinomabb

harczi kanári énekesek!

Saját nevelés, a legszebb éneklési teh tséggel
eladok 8—20 márkáért utánvétel és próba idő
mellett. Catalogus ingyen.

W. HEERING, St. Andreasberg

(Harz) 427. Hannover provinczien.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherceg udvari hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.
Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ó Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta az asbesttalppal bélelt cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint az egyszerű közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalppal bélelve. Ugyanannál a cipésznél a aztán küldjék ide.
Hisszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek mint az egyszerű közönségesek, a mint megfelelőek voltak a katonáknak.

1898. július hó 8-án. **KRAHL**, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási miniszter, a követeket írja:

Tisztelt Doktor ur!
Az asbestbetűtű cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájdalom, úgy érzem — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.
Szíves tanácsát köszöni
1897. évi szeptember 17-én

tisztelő híve
WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedves-ségtől és meghűléstől.

Sem tukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábduzzanat sem labegés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hügyes-féle asbesttalppal bélelt cipővel viseli.

Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. lovasságnak eddig 22500 pár szállítottott. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előlegek befizetése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.
ÁLTALÁNOS ASBESTÁRU-GYÁR BETÉTI TÁRSASÁG BUDAPEST.

A kabai vasutnál levő vendéglőbe február 1-re vagy legkésőbb márczius 15-re vendéglős kerestetik, feltételek Mandel Samu tulajdonosnál Kabán meg tudható.

Kwizda 4 arany 18 ezüst érem.

Fluidja 30 tiszteleti-elismerő okirat.

A név, ragjegy és csomagolás törvényesen védett.

Kwizda gyógyjegy. Régi jóhírű diétetikus csomagolt szesz (bedörzsölésre) az emberi test izmainak erősítésére.

Fluidja turistáknak. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok és lovagok által nagyobb utazásokra és erőt gyűjtésre.

1/2 palack ára 1 frt.
1/2 palack ára 60 kr.

Csakis a fenti védjegyes a valódi. kapható minden gyógyszerárban.
Főraktár: **G. Kreisapotheke, Kornenburg Bécs mellett.**

!!! Kinek van kiadó lakása !!!

Forduljon Turai Farkas elsőrendű lakás közvetítő irodájához, hol is minden fáradság és utána járás nélkül kényelmes lakáshoz jut, ugyszinte lakások a leggyorsabban bérbe adatnak.
Turai Farkas
Miklós u. 8.
(saját ház.)

!!! Kinek van kiadó lakása !!!

Serravallo-China bora

vassal,
orvosi tekintélyek, mint udv. tanácsos. Dr. Braun udv. tanár, Dr. Brasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.
(Gyöngék és lábbadozóknak.)
Ezüst érem:
XI. orvosi congressus Róma 1894.
IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.
Általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem:
Kiállítás: Venécia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894., Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 900 orvosi elismerés.
Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, kitűnő íze miatt különösen gyermekek és asszonyok által kedvesen használtatik. 1/2 literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban.
Serravallo gyógyszerár Triesztben, gyógyszerár nagybani szétküldése.
Alapított 1848.

Eddig felülmulhatatlan!
Maager Vilmos-féle valódi, tisztított **májolaj**
törvényileg védett csomagolásban
MAAGER VILMOSTÓL
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánljatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.
DEBRECZENBEN: Tóth Béla, Mihalovits István, dr. Róthschnek V. Emil gyógyszerészek, Richl József Zelmós, Csanak József kereskedő uraknál.
Főraktárás főelárusítás az osztrák-magyar monarchia részére
Maager Vilmos, Bécs. III/3, Heumarkt 3.
Utánzások törvényileg üldöztetnek.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és feketenyomás sárga papíron) van elzárva.

WILHELM MAAGER'S Lebertran
Innen auf der Flasche muss enthalten sein: **MAAGER'S** Lebertran
Protocollirter Verschlussstreifen.

HOFF maláta-

készítményei

gyengék és betegeknek.

<p>Hoff János maláta egészségi itala.</p> <p>Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.</p> <p>Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.</p> <p>Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi sórét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget.</p> <p>Bécs, Béc, Hofmühlgasse.</p>	<p>Hoff János sűrített maláta kivonata.</p> <p>Tüdőbajoknál, gérehurutnál, ugymint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztattik. Ize nagyon kellemes.</p> <p>Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.</p> <p>Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonattal cukorkát.</p> <p>Fischer G. Örnagy N.-Váradi.</p>	<p>Hoff János maláta egészségi csokoládéja.</p> <p>Gyengeségnél, vészegénységénél, idegességénél, aimatianságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. — Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.</p> <p>Egy csomag ára 1 frt.</p> <p>Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerem. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkóránál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.</p> <p>Dr. Nicolai orvos, Triebel.</p>	<p>Hoff János maláta-kivonatmellcukorkái.</p> <p>Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurutnál utólréhatatlan hatású. A valódi maláta mellcukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.</p> <p>Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.</p> <p>Csodálatos volt maláta kivonat mellcukorkáink hatása makacs köhögés sem ellen.</p> <p>Zedlitz-Neukirch lovag, Waldenburg Cukorkái feleségem köhögésén és astmatikus bántalmain kitűnően segítettek. Buch piébános, Weischütz.</p>
--	--	---	--

Raktár Debreczenben: Mihalovits I. Rotschnek V., Rochlitz Schmidt A., Füleky Pal, Tóth Béla, Muraközy L., Balazs Ödön
gyógyszertáraiban, Franciscs és Jóna drogá kereskedésében; Csanak J., Kontsek G., Tóth Kálmán, Felegyházy János, Rickl József, Zelmos, Varga Lajos csemege és fűszerkereskedésében.

Magyarországi kizárólagos raktára: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertára Budapest, király u. 12.

☛ Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve. ☛

Pályázati hirdetés.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztárnál egy orvosi állás lemondás folytán üresedésbe jövén, arra ezennel pályázat hirdetik.

Ezen állásra, mely 400 frt évi fizetéssel van egybekötve, pályázhat bármely helyben lakó, gyakorló-orvos.

A megválasztandó orvosól megkívánatik, hogy lakását a Péterfia-utcai kerületbe, vagy lehetőleg annak közelébe helyezze át.

Pályázók kérvényükbe kijelenteni tartoznak, hogy a pénztár alapszabályaiiban és az 1891 évi XIV. t. cz.-ben foglalt az orvosok működésére vonatkozó rendelkezéseket ismerik s azoknak magokat alávetik.

A pályázati kérvények 1899 január hó 25-ik napja déli 12 óráig Berger Jenő elnökhöz nyújtandók be.

A megválasztott köteles lesz, f. évi február 1-én állását elfoglalni.

Debreczen, 1899. január 19.

A ker. betegs. pénztár igazgatósága.

A legjobb elismert házi-szer, a jó emésztés elősegítésére, a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fentartására (alapföltétel az egészség fentartására) úgy mint a gyomor-bajok gyors és biztos eltávolítása p. u. étvágyhiány, savanyu felbűfögés, fel-fúvás, hányás, test és gyomor fájdalmak, gyomorgörcs, a gyomor túlerhelése étellekkel, bonyáltságos, vértelenség, aranyeres bajok, női betegségek, bélhurut, a 40 év óta elismert.

Biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej torpadásánál s az emlő megkeményedésénél szűlőkor, kelendőnél, vérdaganatoknál genyes szakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömféregnél, elkenőyedéseknel, felpufladásoknál, mirigydaganatoknál, szirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. az 50 év óta elismert.

Dr. Rosa-féle életbalsam PRÁGAI HÁZIKENŐCS

Fragner B. gyógyszertárából Prága 203-III.

Az egészség fentartására, az életnek és ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fentartására egy biztos világhírejtett, elismert népbázi szer.

A felgyógyulás fájdalom nélkül történik a kenőcs hűvös hatása mellett.

1 üveg 50 kr., dupla üveg 1 frt, postán 20 krral több.

1 doboz 4 25 és 35 kr., postán 6 krral több.

Óvás! Mindenki kérje csak az eredeti készítményeket, a Fragner B. gyógyszertárából Prágában, és figyelje, hogy az összes csomagolási részek a Dr. Rosa-féle balsamról, a melléte álló gömbölyű védjegyvel van ellátva, és pedig az összes csomagolási részek a prágai házi-kenőcsnek a melléte álló három szögletes védjegyet viselje.

Mindenki, a ki nekem egy hamisítást jelent, egy jutalmazást kap!

Elismerő iratok százal bárkinek betekintés végett rendelkezésére állanak.

Raktár Török J., Egger A., Thalmayer és Seltz, és Kochmeister utóda
gyógyszerészeknél Budapestben, és Debreczenben Dr. Rotschnek V. Emil és Mihalovits István gyógyszerészeknél.

A készítő **Fragner B.** a fekete sas gyógyszertára Prágában
főraktára a Spornert-utca sarkán 203. sz.

Postaküldés szennel.

Az általam legmondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszertáramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.